

De Wereld volgens Youp

Een inhoudsanalyse van Youp van 't Hek Columns in
NRC Handelsblad

Meer weten?

Internet

- www.nieuwsmonitor.net
- Twitter: [@Nieuwsmonitor](https://twitter.com/Nieuwsmonitor)

Onderzoekers

Nel Ruigrok

- nelruigrok@nieuwsmonitor.net
- 020 – 5983191/06 27 588 586

Joep Schaper

Carina Jacobi

Kasper Welbers

Kim Janssen

Maurits Denekamp

Wouter van Atteveldt (VU)

- wouter@vanatteveldt.com
- 020-5986841 / 06 427 407 25

Amsterdam, december 2012

INHOUDSOPGAVE

→ INLEIDING	3
→ DATAVERZAMELING & ONDERZOEKSMETHODE	3
→ EXTRACTIE VAN NETWERKEN BOTTUM-UP: LATENT DIRICHLET ALLOCATIE (LDA)	3
→ TOP-DOWN ANALYSE	3
→ WOORDGEBRUIK ANALYSE	3
→ AANTAL COLUMNS EN RUBRIEKEN	4
→ LENGTE VAN DE COLUMNS	4
→ VORM	5
→ ONDERWERPEN	7
→ ONDERWERPEN OVER TIJD	8
→ SPORT	9
→ SHOWBIZZ & VERBOULEVAREN	10
→ POLITIEK	12
→ DE DOOD & HET LEUKE LEVEN	14
→ PERSONEN IN DE COLUMNS	15
→ WOORDGEBRUIK	17
→ CONCLUSIE	20

→ Inleiding

“Dus de gestruikelde staatssecretaris Co Verdaas was voor 1% mede-eigenaar van een pand van een Nijmeegs vriendje. Dan is alleen het fonteintje in de plee van jou. En dat allemaal om met je reiskosten te kunnen sjoemelen. Aandoenlijke krabbelaar.” Met deze woorden begon Youp van 't Hek zijn column van zaterdag 8 december in *NRC Handelsblad*. Een typische passage. Sjoemelende hooggeplaatste politici zijn koren op de molen van de columnist, zeker als Youp een detail kan vinden waar hij het predicaat ‘aandoenlijk’ aan kan geven.

Youp van 't Hek is 25 jaar columnist voor *NRC Handelsblad*. Tot mei 1993 schreef hij op de sportpagina waarna hij naar de achterpagina verhuisde. In totaal schreef hij 1209 columns op die achterpagina in de periode van juni 1993 tot en met november 2012. Ter ere van dit 25-jarig jubileum voeren wij een analyse uit over deze columns. Van de serie ‘Majesteit’ tot zijn faxen aan verschillende mensen, van ‘Mijn neef & ik’ tot zijn emails aan Maxima, alles nemen we mee. We onderzoeken de onderwerpen waarover hij schrijft, de personen waarover hij schrijft en zijn woordgebruik over de jaren. Deze analyses waren zo diffuus dat zij ons geen andere keuze lieten dan als conclusie een oppercolumn te schrijven waarin we onze bevindingen hebben verwerkt. Youp, van harte gefeliciteerd met deze mijlpaal!

→ Dataverzameling & onderzoeksmethode

Voor dit onderzoek hebben we gebruik gemaakt van de columns die ons ter beschikking zijn gesteld door de documentatie-afdeling van *NRC Handelsblad*. Deze zijn in digitale vorm aangeleverd en hebben we vervolgens in onze database geplaatst. In totaal gaat het om 1209 columns in de periode van 1 mei 1993 tot en met 26 november 2012.

→ Extractie van netwerken Bottum-Up: Latent Dirichlet Allocatie (LDA)

Recent hebben we een nieuwe techniek ontwikkeld om in plaats van top-down naar onderwerpen te zoeken, dit bottum-up te doen. Wat er gebeurt is het volgende: alle teksten (in dit geval de columns) worden in de computer geladen. De computer bekijkt vervolgens per artikel hoe vaak een woord voorkomt en maakt een woordenlijst per artikel. Deze woordenlijst wordt gereduceerd tot een lijst van lemma's (woordstammen). Per lemma wordt bekeken hoe vaak het voorkomt in het artikel. De computer berekent vervolgens welke woorden vaak samen voorkomen in de artikelen. Deze zogenaamde clustering is te vergelijken met factoranalyse. De gevonden woorden vormen samen een cluster, oftewel een onderwerp, in het nieuws. Deze onderwerpen kunnen vervolgens bekeken worden in combinatie met andere onderwerpen, met verschillende actoren etc. zodat we kunnen bepalen welke onderwerpen in de columns voorkomen en ook welke onderwerpen samen voorkomen.

→ Top-Down analyse

De uitkomsten van de bottum-up methode vormen voor een groot deel de input voor de top-down analyse. Met deze methode kunnen we op een globale wijze netwerken extraheren uit de teksten. Bij deze extractie kunnen de gedefinieerde actoren en objecten heel specifiek zijn, zoals personen, bedrijven, politieke partijen of specifieke issues, die we later kunnen categoriseren tot groepen (BN'ers, Politiek, Koningshuis).

→ Woordgebruik analyse

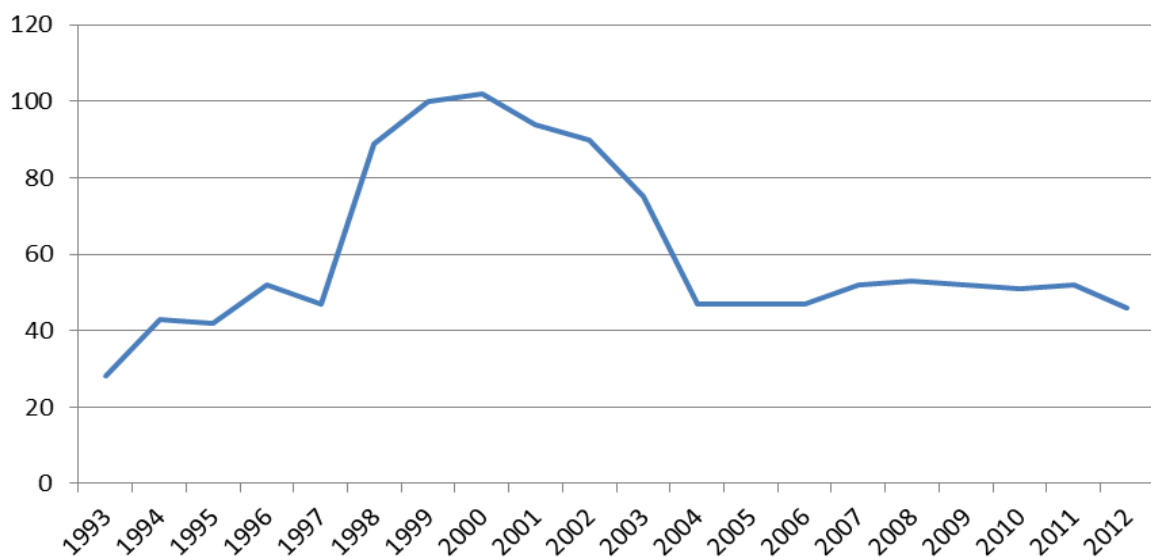
Om veranderingen in het woordgebruik te achterhalen laten we de computer per periode (in dit geval jaren) tellen hoe vaak een woord gebruikt wordt. Als voor een bepaald woord het gebruik

toeneemt, dan zal per periode de frequentie toenemen. Bijvoorbeeld: 0 -> 2 -> 5 -> 12 -> 15. Om de computer ons suggesties te laten geven van woorden die een dergelijk toenemend patroon volgen, geven wij de computer een voorbeeld van zo'n toename. Bijvoorbeeld: 1 -> 2 -> 3 -> 4 -> 5.

Vervolgens kunnen we voor ieder woord de frequentie per periode vergelijken met dit voorbeeld. De overeenkomst tussen beide kan dan uitgedrukt worden als een correlatie (rangcorrelatie, Spearman's rho), met een score van -1 t/m 1. Bij een score van 1 komen het voorbeeld en het daadwerkelijk woordgebruik exact overeen, en is er dus sprake van een toename. Bij een score van 0 is er geen overeenkomst, en dus geen duidelijke toe- of afname. Bij een score van -1 gaan beide precies de andere kant op, en is er dus sprake van een afname. Met deze meting maakt het niet uit hoe sterk de verschillen tussen de periodes zijn, zolang ze maar overeenkomen met de rangnummers van de stijgende lijn.

→ Aantal columns en rubrieken

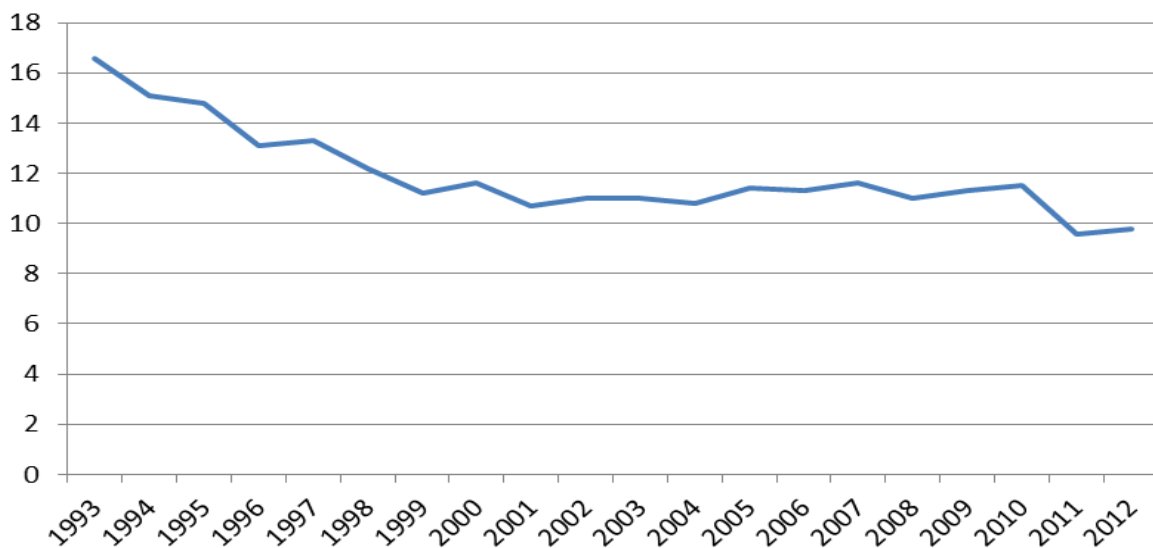
In totaal schreef Youp van 't Hek vanaf 1 mei 1993 op de Achterpagina van *NRC Handelsblad* 1209 columns. De meeste jaren vinden we 1 column per week terug in de krant, maar in de periode tussen 1998 en 2003 zijn het er aanzienlijk meer. Gemiddeld zo'n 2 columns per week met pieken van 6 columns per week in 1998 tijdens het WK voetbal en in 2000 tijdens de Olympische Spelen in Sydney. Na de zomervakantie van 2003 vinden we gemiddeld nog één column per week terug in *NRC Handelsblad*.

Figuur 1. Aantal columns per jaar

→ Lengte van de columns

De gemiddelde lengte van de columns ligt rond de 750 woorden. De sportcolumns, zoals 'Mijn neef & ik' en 'Supporter' zijn aanzienlijk korter, gemiddeld 360 woorden. Over tijd zijn de columns niet korter geworden. Alleen het laatste jaar is het gemiddeld nog 726 woorden. Het lijkt erop dat er iets minder ruimte is voor de column. Gemiddeld twee zinnen minder, afhankelijk van de lengte van de zin. Kijken we naar dat element van de column, dan zien we dat het aantal woorden per zin aanzienlijk is gedaald in de afgelopen twintig jaar. Van gemiddeld iets meer dan zestien woorden per zin, naar gemiddeld nog geen tien woorden per zin (zie figuur 2).

Figuur 2. Gemiddeld aantal woorden per zin per jaar

→ Vorm

De vorm waarin Youp zijn columns schrijft, verandert over tijd. De eerste vaste vorm vinden we in 1996 wanneer de columns worden geschreven als open brieven aan de Majesteit. De eerste op 10 augustus 1996:

“In verschillende kranten las ik over Uw oudste zoon Willem-Alexander en zover ik begrijp heeft een deel van het klootjesvolk zich serieus opgewonden over zijn iets te heftig uitgevoerde vreugdedansen in Atlanta, terwijl een ander deel van het gepeupel zijn gedrag juist enig en spontaan vond. Kortom: men is verdeeld.

(...)

Kortom: werk aan de winkel. Praat eens met hem en praat eens met haar, leg hun uit hoe het zit en dan denk ik dat het allemaal best goed komt. Ik was zelf vijftendertig toen ik enigszins volwassen trekjes begon te krijgen, dus er is nog hoop.

Hopende dat ik U hiermee van dienst ben geweest en wetende dat hij zijn opdringerige en handtastelijke gedrag ten opzichte van de bronzen hockeymeisjes zelf wel aan zijn vriendin zal uitleggen (een beetje relatie kan tegen een stootje), verblijf ik met de vriendelijkste groeten en de meeste hoogachting.” (10 augustus 1996).

De laatste column vinden we op 15 maart 1997:

“U leest het goed: dit wordt mijn laatste brief aan U. Niet boos worden, niet gaan janken en ook niet als een verwend kreng gaan drammen. Niet raar gaan faxen, geen hysterische mailtjes en zeker geen nachtelijke telefoontjes. Op een gegeven moment is het gewoon mooi geweest.

(...)

Wees niet boos, huil een keer goed uit en weet U wat altijd heel goed helpt? Lege flessen in de glasbak keilen.

En hou vast aan ons motto: remmen in de bocht!”

In de zomer van dat jaar, om precies te zijn op 30 augustus 1997, begint de columnist te schrijven in de vorm van faxen. De eerste fax is gericht aan John de Mol jr. en begint als volgt:

“John

Even een faxje naar aanleiding van ons telefoongesprek van gister, betreffende mijn nieuwe programmavoorstellen voor SBS6. Ik vond het trouwens heel lullig van Van Westerlo dat hij zich pas na de perspresentatie distantieerde van het komende winterprogramma. Alsof hij het toen pas onder ogen kreeg.

(...)

Verder denk ik nog aan het programma Alzheimer, waarin je per aflevering een familielid ziet dementeren (mooi menselijk zacht focus filmen) met als slot begeleid uitdrogen (blauwborgen) of een goed gefilmde actieve euthanasie. Denk verder nog even na over de voorstellen die ik je vorige week stuurde. Volgens mij blijft Psychose een prachtidee. Hoor graag van je, groet Fons en zeg tegen hem dat hij zich niet gek moet laten maken door mediaredacties van intellectuele blaadjes als NRC enzo. Daar zitten de kijkers namelijk niet. Tot maandag.”

De laatste fax is gericht aan Guus Hiddink op 11 juli 1998, na de verloren halve finale bij het WK tegen Brazilië.

“Moet veel aan je denken. Vanavond heb je de wedstrijd tegen Kroatie. Katerpotje. Kijkcijfer 6. Gevoelstemperatuur -12. Hoor er niemand over.

(...)

Maar weet een ding: je kan met opgeheven hoofd over straat want je hebt het fantastisch gedaan. Geniet van je vakantie, doe ik ook. Ik blijf tot begin september weg.

Mazzel, groeten en nogmaals dank.

PS. Succes bij Real.”

Met deze fax-column eindigde ook een andere, kortstondige serie columns, speciaal rond het WK. Onder de titel “Mijn neef & ik” beschreef Van ‘t Hek bijna dagelijks de avonturen rond het WK. Na 31 columns over de avonturen met de neef eindigt deze serie en gaat het verder onder de naam ‘Supporter’. Deze titel vinden we in de meeste columns terug. Maar liefst 174 columns zijn als zodanig getiteld. De eerste verscheen op 5 oktober 1998, de laatste op 1 juli 2002. Veelal vormde dit een tweede column van de week.

In 2000 worden de faxen ingeruild voor emails, wederom gericht aan het koningshuis, maar nu aan Maxima. De eerste column *maxim@oranje.nl* staat op 15 januari 2000 in de krant. In totaal zijn er 4 mails aan het adres *maxim@oranje.nl*, gevolgd door een twaalftal emails aan *maxim@mappa.nl*.

De laatste mail aan Maxima is te vinden op 29 april 2000, de dag voor Koninginnedag:

“Mijn laatste mailtje. Ik weet dat je vandaag in het huis van Alex naar de televisie zit te loeren en waarschijnlijk vraag je je af: ‘Gaat dit elk jaar zo?’ Ja lieverd, dit gaat elk jaar zo en zal nog jaren zo gaan. Haringkaken, polkaprikken en bijenbeffen. Alex en zijn broertjes hebben een aantal jaren geleden al eens laten weten dat ze er vanaf willen, maar toen hebben Trix en oom Eef Brouwers de muitende prinsen snerpend teruggefloten.

(...)

Hoop dat je het redt zonder mij, maar je weet me te vinden. Denk goed na over je leven en je weet: het is eenmalig. Dus weet wat je doet! Zie je woensdag bij Falstaff, de mooiste kroeg van jouw nieuwe stad. Daarna gaan we onstuimig oesters eten bij Scheltema. Hou van je!”

Vanaf Koninginnedag 2000 wisselen de koppen van de columns en blijft alleen de column Supporter nog enkele jaren bestaan. Deze serie wordt afgesloten met een column over Guus

Hiddink, die furore heeft gemaakt als Bondscoach van het Zuid-Koreaanse voetbalelftal op het WK van dat jaar. De serie 'Supporter' eindigt op 1 juli 2002. Hierna zijn er geen vaste rubrieken meer te vinden. Wel zien we een verandering in de onderwerpen waarover Youp van 't Hek schrijft.

→ Onderwerpen

De eerste analyse geeft ons inzicht in de belangrijkste thema's in de columns van Youp van 't Hek. Met een bottum-up analyse hebben we getraceerd welke woorden bij elkaar significant vaker samen voorkomen in de columns dan in ander nieuws. Deze woorden kunnen worden gezien als de onderwerpen waarover de columnist schrijft. In totaal vonden we 8 grote categorieën die steeds terug te vinden zijn als (hoofd)thema's in de columns. In onderstaande figuur geven we deze weer in een netwerk. De grootte van de bollen wijst op het aantal keer dat het thema in een column te vinden is geweest, de lijnen geven de mate weer waarin de onderwerpen verbonden zijn, oftewel vaker samen voorkomen in de columns. Zo zien we dat politiek veel voorkomt en dan veelal samen met het Koningshuis en Showbizz. Sport komt ook veel voor maar slechts weinig met Politiek, en veel meer met Showbizz, Familie & vrienden en het thema Rijkelui. Dit laatste thema bevat vooral personen die zich ophouden in skyboxen en aanwezig zijn bij hockeywedstrijden.

Opvallend is verder dat 'het cabaretier zijn' een thema is dat regelmatig terugkomt en alleen echt verbonden is aan het thema familie en vrienden. Een laatste thema, de dood, vinden we met enige regelmaat terug in de columns, maar dat onderwerp staat vrijwel helemaal los van de andere onderwerpen¹.

Figuur 3. Onderwerpen in de columns van Youp van 't Hek

Over het onderwerp dood schrijft Van 't Hek onder andere als het om momenten van nationale rouw gaat. Voor de ramp in Café de Hemel op nieuwjaarsnacht 2001 schreef hij:

---

¹ Voor deze figuur hebben we gebruikt gemaakt van een drempelwaarde waarop zichtbaar wordt dat de onderwerpen verbonden zijn aan elkaar.

“Volendam huilt. Volendam huilt hard. Volendam huilt ontroostbaar hard. Een fik van een minuut. Het heeft te maken met De Hemel en sterren. Normaal een romantisch beeld. Nu een drama, een tragedie. Kerstversiering. Nooduitgang. Wie oordeelt? In hoeveel cafés heb ik niet gestaan waar hetzelfde had kunnen gebeuren? Honderden? Duizenden? Brand is brand. Brand is meedogenloos. Hemel werd hel.

(...)

Ook als je een smerige letseladvocaat bent, die tien procent van die driehonderd miljoen in de wacht wil slepen. Er zijn momenten dat je even je kop houdt. Dan zwijg je. En als je dat niet snapt dan wordt het tijd dat er iemand met een pakje lucifers langs je kantoor gaat en het goed in de hens zet. Zo goed dat je een paar jaar niet kan werken. Het moet wel fikken op het moment dat er niemand op kantoor is. Maar dat spreekt voor zich.” (6 januari 2001)

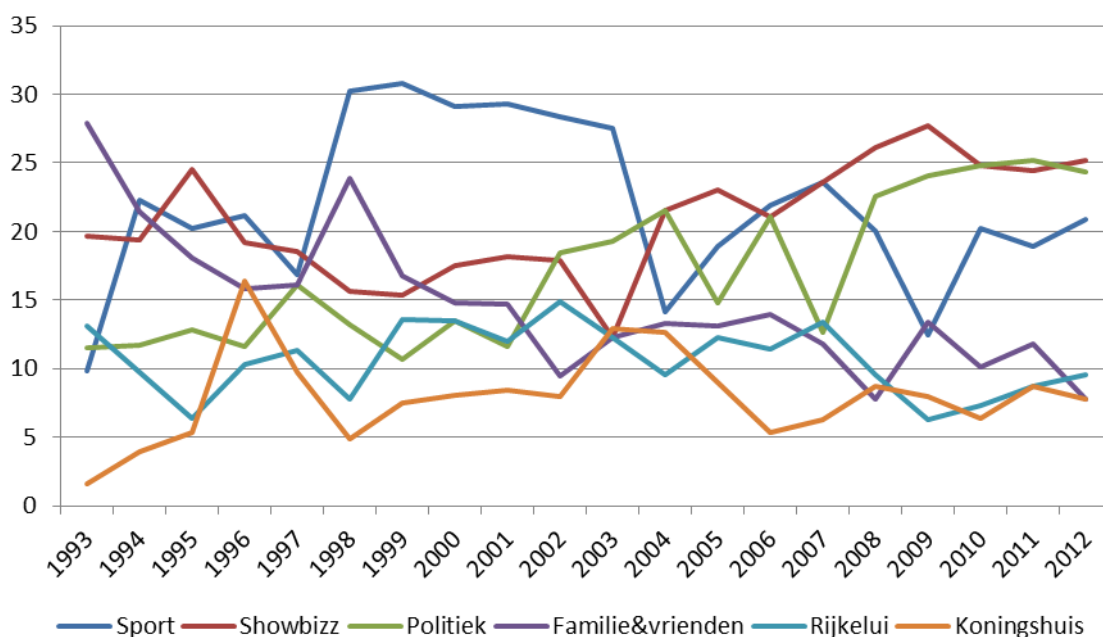
Als het om familie en vrienden gaat, schrijft Youp niet alleen over voetbal kijken met zijn neefje, of gesprekken die hij met zijn vrienden in de kroeg heeft. Ook vreemde privésituaties in andere families vallen binnen dit grotere onderwerp:

“De werkelijkheid overtreft altijd mijn stoutste fantasieën. Ik las een bericht over een Utrechtse rechter, die een Salomonsoordeel moest uitspreken over een urn as. Gescheiden ouders ruzieden over de resten van hun gecremeerde kind. De wijze rechter heeft geadviseerd dat ze eerlijk moeten delen. Ik zie die mensen nu zitten met dat cokedealersbalansje, waarop ze theelepeltje voor theelepeltje hun kind uitscheppen. Hoop niet dat een van de twee verkouden is. Voor je het weet nies je je halve kind over je ex.” (22 december 2001)

“Deze week sta ik in de prachtige Bourla Schouwburg in Antwerpen, een magistraal theater” (28 april 2001).

→ Onderwerpen over tijd

In onderstaande figuur geven we een overzicht van de belangrijkste onderwerpen in de columns over tijd weer. Hierbij hebben we de kleinere onderwerpen “de Dood” en “Cabaretier zijn” achterwege gelaten.

Figuur 4. Aandacht voor verschillende onderwerpen over tijd

Door de themacolumns over sport domineert dit onderwerp rond de eeuwwisseling. Het begint met het WK in 1998 en eindigt in 2003. Daarna schrijft Youp nog wel over sport, vooral over Ajax, maar aanzienlijk minder dan eerst. Sport lijkt in die periode vooral ingeruild voor aandacht voor de Politiek en de Showbizz. Met name de laatste jaren zijn dat de hoofdthema's in de columns. Voor Familie en vrienden, begin jaren negentig nog het belangrijkste onderwerp, is twintig jaar later aanzienlijk minder aandacht in de columns. Dit geldt in mindere mate ook voor het thema Rijkelui en het Koningshuis. In de volgende paragrafen kijken we verder naar de specifieke onderwerpen.

→ Sport

Wanneer Youp van 't Hek schrijft over sport gaat het vrijwel altijd over voetbal. Een tweede sport die genoemd wordt is tennis, gevolgd door schaatsen en hockey. Ook wordt skiën veelvuldig genoemd, maar dan vooral in de context van weekjes op de ski staan met het hele gezin, of juist gelieerd aan het koningshuis. Voetbal voert echter de boventoon in de columns en dat Youp fan is van Ajax is duidelijk. De club wordt veruit het meest genoemd. In totaal ruim 200 maal, op afstand gevolgd door Feyenoord en PSV.

Tabel 1. Top-10 Voetbalclubs in de columns genoemd

Top 10 voetbalclubs	Aantal maal genoemd
Ajax	204
Feyenoord	54
PSV	53
Vitesse	25
SC Heerenveen	21
AZ	18
RKC	18
Juventus	15
Willem II	15
NAC	14

In de columns 'Supporter' gaat het vaak over de prestaties op het veld, maar ook meermalen over de personen die hij ontmoet in de skybox van Ajax of die hij heeft gezien in hun skybox.

"Het is namelijk onmogelijk om nuchter in een skybox te vertoeven. Je moet in zo'n bezemkast zo snel mogelijk een slok nemen, zodat je in een bepaalde aangename roes raakt. Stel dat je je zou realiseren waar je echt was. Opeens zie je jezelf met je zakenrelaties met hun diarreebruine dames, die iets te veel van de zonnebank gesnoept hebben, in een skybox staan." (24 november 2001)

Daarnaast spaart Youp de club niet waar het gaat om het aankoopbeleid.

*"Mijn absolute dieptepunt als Ajax-supporter? Toen afgelopen augustus de moddervette Mido een contract kreeg. Negentig kilo cafébezoek kwam nog even wat geld opstrijken. (...)
Wat er moet gebeuren? Ajax moet weer een voetbalclub worden. Geen sovjet met zeven verschillende, stroperige bestuursorganen. Weg van de beurs en terug op het veld! Voetballen. Naar voren. Goaltjes maken. Jonge, dartele spitsen en nooit, maar dan ook nooit meer een nijlpaard als Mido op de bank." (2 april 2011).*

Hoewel het aantal columns over voetbal en over Ajax afneemt in de loop der jaren, blijft er wel regelmatig nieuws over de grote gebeurtenissen. Zo schrijft Youp op 5 mei 2012:

“De Ajax-supporters dansten of hun leven ervan afhing. En misschien hangt dat er ook wel van af. Dat een kampioenschap hun leven weer zinvol maakt. Dat het ronddolen op deze wereld na zo’n prachtig resultaat weer nut heeft.”

→ Showbizz & Verboulevaren

Ook het wel en wee van bekende Nederlanders, vooral tv-sterren en andere mensen uit de mediawereld, komen regelmatig voorbij in de columns van Youp van ‘t Hek. John de Mol voert de lijst aan met 33 vermeldingen in de columns, op afstand gevolgd door Jan Mulder (25 maal) en Gordon en Albert Verlinde, beide 24 maal genoemd (zie tabel 2).

Tabel 2. Top-10 BN-ers in de columns genoemd

Naam	Aantal maal genoemd
John de Mol	33
Jan Mulder	25
Gordon	24
Albert Verlinde	24
Paul de Leeuw	22
Jort Kelder	18
Gerard Joling	18
Bram Moszkowicz	18
Joop van den Ende	17
Katja Schuurman	16

De sterren, hun rijkdom en hun levensstijl worden niet gespaard in zijn scherpe omschrijvingen. In onderstaande tabel staan een aantal omschrijvingen die Youp in zijn columns gaf aan de BN’ers waar hij het vaakst over schreef.

Tabel 3. Omschrijvingen van BN-ers uit de columns

John de Mol	John is een toffe peer. Weet altijd wel een oplossing. John is commissaris bij Ajax, dus die weet alles van zwart geld, voorkennis en vuige skyboxconstructies (9 juni 2001).
Jan Mulder	Soms lucht een weekje afstand wel op. Als je leest dat Ivo Niehe in zijn geheel vernieuwde TV-show Linda de Mol als gast heeft en dat diezelfde Linda het nieuwe boek van Heleen van Royen ten doop heeft gehouden en dat bij deze presentatie Jan Mulder een praatje hield en dat Jan binnenkort ook gast is bij Ivo Niehe of het misschien al is geweest en dat dezelfde Heleen van Royen weer aan de tafel bij Jan Mulder zit, dan begrijp ik dat schnabbelkeizer Charles Groenhuijsen staat te trappelen om bij Talpa in dienst te treden (25 februari 2006).
Gordon	Tienduizend zwak begaafden staan op een stip te kreunen en te steunen om daarna afgezekken te worden door een om zichzelf gierende Gordon, die de kandidaten regelmatig een nekschot toewenst. Veel mensen vonden dat te hard van onze Goor. Ik niet. Ik was het wel met hem eens. Ik denk dat het tijd wordt dat dit deel van de mensheid geruimd gaat worden (10 november 2007).
Albert Verlinde	En Albert Verlinde? Bestaat hij echt? Nee. Albert wordt gespeeld door een makkelijk te casten tuthomo. Het castingbureau heeft laden vol met Alberts. (7 april 2012).

Paul de Leeuw	Paul de Leeuw is het ergste wat je als mens kan overkomen! (26 mei 2001)
Jort Kelder	Je zet de televisie aan en je ziet Jort. Of het nou over de omgelegde Luske gaat, de sluiting van Vossius of over het dreigende stroomtekort: Jort doet zijn zegje (23 augustus 2003). Jort komt reeds geschminkt binnen en hoeft van tevoren niet te weten wat het onderwerp is. Maakt hem niks uit. Hij heeft toch wel een mening (22 september 2001).
Gerard Joling	Wat me trouwens ook opvalt is dat het gesponsorde haar van Gerard zo goed zit (25 mei 2002). Zingende toupetniet (10 april 2004).
Bram Moszkowicz	Las ook nog dat Bram het maffiamaatjesvonnis van de voorzieningenrechter niet had mogen bekritisieren. Dat vond ik juist wel weer grappig. De advocaat at een banaantje, gooide de schil voor zijn eigen voeten en ging vervolgens snoeihard op zijn befje (24 februari 2007). Advocaatje-leef-je-nog (3 november 2012)
Joop van den Ende	Wie weet moet ik mezelf ook gaan verendemollen en een 06-nummer voor Youp-informatie openen of net als Joop van den Ende doen: wil je een kaartje voor Miss Saigon bestellen, dan bel je de kassa voor 60 cent per minuut. En al die boerenlullen doen dat! (26 oktober 1996)
Katja Schuurman	Ik zag niets anders dan een intens treurige vertoning en begreep er eerlijk gezegd niks van. Ik zag wel aan alles dat het die Katja een zorg zou zijn hoe het met die mensen in Pakistan ging. Het ging hier om Katja en niks anders dan Katja (10 december 2005). Zeepsterretje (21 februari 1998). Katja zelf is inmiddels een gezellige moeke uit een klein dorp, die me niet verbaast als ze bekend dat ze graag in haar moestuin schoffelt (11 december 2010).

Zoals deze omschrijvingen illustreren, heeft Youp niet veel positieve woorden over voor BN'ers. In tegenstelling tot Sport of Politiek is Showbizz een thema dat vooral voorkomt in combinatie met een ander thema. Daarbij vormt de showbizz vooral een koppel met de macht van het grote geld, een invloed die door Youp met enige ironie wordt beschreven, of zelfs openlijk wordt bekritiseerd.

Ook schrijft Van 't Hek over de teloorgang van de media in zijn ogen, onder het mom 'verboulevaren'. Hij schrijft over het nieuws dat Jan Kees de Jager homoseksueel is, dat hij heeft vernomen via de NOS. Dat zit hem dwars.

"Die hadden het overgenomen uit De Telegraaf. Die krant handelt in dat soort rommel. Net als roddelprinsje Albert Verlinde met zijn RTL-Boulevard. Maar laat die ranzige rotzooi bij die geboren viespeuken. Daar moet een NOS zich toch niet aan willen branden.

Twee dagen later kreeg ik echt de doodklap. De Volkskrant meldde serieus dat Jan Kees de Jager aan de man was. Niet aan de drank of de drugs, maar aan de man. Een heuse kop in dit ooit zo linkse ochtendblad.

(...)

Wat is er aan de hand dat bijna alle serieuze media langzaam aan verboulevaren?" (13 mei 2012).

Bij sommige BN'ers is de kritiek ook niet persoonlijk, maar gaat het veel meer om een bredere ontwikkeling. Zo gebruikt hij het woordt 'verendemollen' voor de commercialisering. Ook over Linda de Mol (die net buiten de top 10 valt) is de kritiek meer gericht op het publiek dat zij aanspreekt dan op de persoon zelf.

→ Politiek

De periode waarin Youp de columns heeft geschreven beslaat de laatste jaren van het derde kabinet Lubbers, gevolgd door twee keer Paars, vier keer Balkenende en nu voor een tweede maal Rutte. Kortom, een negental kabinetten in de afgelopen 20 jaar. Genoeg stof om de politici op de hak te nemen. In de jaren 90 vinden we aanzienlijk minder politiek getinte columns dan in de jaren erna. Vooral vanaf 2008 schrijft Youp veelvuldiger over de Haagse politiek. In tabel 4 geven we de top 10 van politici weer die het meest werden genoemd in de columns.

Er zijn duidelijk twee groepen in de top tien: premiers en 'nieuw rechts'. Tekenend hiervoor is de gedeelde eerste plek van Balkenende en Wilders, beide in 61 columns genoemd. Hierna volgen Kok en Rutte, gevolgd door Fortuyn en Verdonk. Wim Kok is de enige PvdA'er in het rijtje. Vooral tijdens zijn premierschap kwam hij terug in de columns. Naast het CDA, de VVD, de PvdA en nieuw rechts, vinden we geen politici van andere partijen in deze top 10. De kleinere partijen worden slechts incidenteel opgevoerd. Slechts af en toe, meestal ingegeven door een schandaal, komen zij zijdelings naar voren in de columns. Zo konden we op 1 september 2012 lezen:

"Net een mailtje aan Kees van der Staaij afgerond met daarin de serieuze theorie dat zijn eigen Jezus een gevolg was van een verkrachting van Maria. Niks onbevlekt ontvangen. Eigenlijk wil ik dat Roemer dat aan Kees uitlegt. In het Engels. Het leven kan zo heerlijk zijn."

Tabel 4. Top-10 Politici in de columns genoemd

Naam	Aantal maal genoemd
Geert Wilders	61
Jan Peter Balkenende	61
Wim Kok	56
Mark Rutte	42
Pim Fortuyn	39
Rita Verdonk	38
Ruud Lubbers	31
Maxime Verhagen	29
Erica Terpstra	29
Gerrit Zalm	27

Met betrekking tot de gang van zaken in de politiek schrijft Youp met regelmaat over de macht van Geert Wilders:

"Wie zich helemaal gek lacht, is onze Geert. Hij had de parlementaire pers opdracht gegeven bij een deur te wachten omdat hij daar over tien minuten met zijn volledige fractie uit zou komen. En daar stond het journaal met hun camera's, balpennen en microfoons. Wat een makke lammetjes. En Geert is weer zes zetels opgeschoten." (28 maart 2009)

"Arme Gerdje Leers. Wat zat hij er sneu en zielig bij bij Pauw & Witteman, waar hij opbiechtte dat hij voor de zoveelste keer excuses had moeten stamelen tegen charlatan Wilders. Hij moest weer eens zeggen dat hij het niet zo bedoeld had. Dat moest hij van Rutte. Terwijl hij het wel zo bedoeld had. Dat wist Rutte ook. En Wilders helemaal. Dat wist iedereen." (15 oktober 2011)

In de tabel hieronder zijn een aantal zinnen weergegeven, waarmee Youp van 't Hek de meest genoemde politici beschrijft.

Tabel 5. Omschrijvingen van politici uit de columns

Geert Wilders	Geert is ondertussen de grote winnaar. Alle dikke, blanke, bange, ontevreden mensen tussen de veertig en de zestig hebben op hem gestemd. En van dat soort mensen hebben we er heel veel. Volgens Geert is dit nog maar het begin. Zijn beweging wordt nog veel groter. Wie moet hem tegenhouden? (6 juni 2009).
Jan Peter Balkenende	We kregen het over het tuttige dubbele namenduo Jan Peter en Piet Hein en Trix vertelde hoe zwaar de wekelijkse bezoeken van de premier waren. „Zijn afwezigheid was een verademing. Met Zalm kan je tenminste lachen." We namen het gewone huiselijke leven ook nog even door. Ik informeerde naar haar ongeneeslijk zieke vader en zijn overlevingskansen. Volgens Trix zou papa zich hier ook wel weer doorheen kunnen slaan, maar het gerucht ging dat Balkenende op ziekenbezoek wilde komen en een uur lang van die zouteloze gereformeerde praatjes zag zij toch als een vorm van actieve euthanasie (20 november 2004).
Wim Kok	Ik kan me toch een hoop vrolijkheid op vrijdagmiddag voorstellen, maar Ruud Lubbers op de borrel? Ik zou zo mijn weekend niet willen beginnen. Voor Kok hoeft U niet bang te zijn. Die gaat na zijn werk gewoon naar huis. Zoals het hoort." (Majesteit, 21 september 1996)
Mark Rutte	Mark is lief en veel te beschaafd. Een soort D66'er. Voor elk lijsttrekkersdebat haalt zijn moeder een kam door zijn haar en veegt ze wat kruimels van zijn mond. Als ik zijn imago-stylist was dan had ik hem van het begin af aan heel anders in de politieke markt gezet. Geen suffe klusjes als bejaarden aaien, maar handen uit de mouwen en benen in de lieslaarzen. Op naar de Waddenzee! Paarden van de kwelder redden! Dat was nou een mooie foto geweest. Cowboy Mark op Friese safari. Met hoed en lasso. Dat is heel wat anders dan vanuit een mufte vrijgezellenflat een wezenloos 'goedemorgen' in je webcam stamelen (4 november 2006).
Pim Fortuyn	Pim wil zich, als hij premier wordt, laten vervoeren met een helikopter. Hij weet dat zijn collega Berlusconi zich meestal ook zo verplaatst en Pim wil voor niemand onderdoen. Het lijkt me handig als we hem laten rondvliegen door de bijna failliete Adam Curry en dan krijgt hij Patricia Paay er bij als stewardess. Een vrolijk trio. Ze vliegen vier jaar boven de files, die Pim ook niet opgelost krijgt (4 mei 2002).
Rita Verdonk	Ik ga op haar stemmen. Niet dat ik het met haar kleinburgerlijke opvattingen eens ben, maar domweg omdat ik bang ben dat ze anders verloren gaat voor de Nederlandse politiek. En ze hoort er toch bij. Dit soort dat met kans op 0 zetels met een lijst met zesendertig namen komt, is zo geestig en bezorgt mij zo'n goed humeur, dat ik alleen daarom al op haar stem. Rita moet blijven! Deze intense droefheid mag nooit verdwijnen (5 juni 2010).
Ruud Lubbers	Maar nu zit Ruud thuis. Hij leest de krant. En wat doet Ria. Ria gaat steeds weg in de hoop dat hij haar bij de voordeur ook weer even ouderwets bij d'r achterwerk grijpt. Sterker nog: ze gaat per dag wel tien keer de deur uit in de hoop dat hij haar zal vatten, maar Ruud snapt er niks van en leest rustig verder. Ondertussen mijmert hij over een darkroom voor oudere hetero's (26 februari 2005).
Maxime Verhagen	Maxime Verhagen is de eerste katholiek die op latere leeftijd misbruikt is. Sterker nog: zich heeft laten misbruiken! Misbruikt door rechts. En hoe! En hij vindt het nog lekker ook. Zelden iemand zo kinderlijk blij en trots een regeerakkoord zien presenteren (2 oktober 2010).
Erica Terpstra	Ik heb niet alles gehoord wat U zei, want ik was erg afgeleid door de dameshoedenparade. Prinsjesdag wordt zo langzamerhand een tweede Ascot. Heeft U Terpje gezien? Op een gegeven moment was ze lang in beeld en ik moet zeggen: indrukwekkend. U las iets voor over de toegenomen welvaart en ter illustratie bracht de regisseur Erica vol in beeld. Wel een minuut lang. Met die hoed

	op. En toen wandelden Uw woorden een beetje weg (21 september 1996).
Gerrit Zalm	Zalm zegt altijd: "Gewoon hard gaan lachen als Nout iets heeft voorgesteld, dan wordt hij vanzelf onzeker en daarna doen we lekker wat we willen!" Toen Zalm doorhad dat het bij Dirk een redelijk criminele bende was heeft hij wat vriendjes gebeld en die hebben hem bij Bos getipt. Bij de ABN Amro krijgt hij ook betere bonussen. Bij Dirk kreeg hij principieel niet meer dan een seizoenkaart van AZ en wat tickets voor dat slaapverwekkende schaatsen (17 oktober 2009).

De politici worden natuurlijk regelmatig belachelijk gemaakt om aanverwante zaken (haar van Wilders, lullige imago van Balkenende en de grijpgrage handjes van Ruud Lubbers), maar ook inhoudelijk maakt Van 't Hek zich zorgen. Zorgen over de opkomst van nieuw rechts, en dan vooral de kiezers die op deze partijen stemmen en de onmacht van met name het CDA (Balkenende en Verhagen) om daarmee om te gaan.

Pim Fortuyn is misschien wel de opvallendste naam in de top 10. Fortuyn heeft vanwege de moord niet lang in de landelijke politiek actief kunnen zijn, maar is toch in 39 columns genoemd. Natuurlijk gaat het hierbij om de betekenis van zijn rol als grondlegger van de nieuw rechtse beweging in Nederland, de moord zelf, maar ook de lol die Youp beleeft aan de LPF in het eerste kabinet Balkenende:

"Rechts maakt er een vrolijke chaos van. Wijschenk zit eenzaam in de Kamer en zwaait af en toe naar Winny de Jong, die zich zwetend door alle stukken worstelt. Zonder Pim zijn het hopeloze zielen" (16 november 2002).

Partijen in verval vindt Youp misschien wel net zo leuk als sjoemelende politici:

"Maxime stapt dus uit de Kamer en laat daar een splinterpartijtje ontredderd achter. Goed dat die Sybrand van Haersma Buma zo'n lange achternaam heeft. Dan lijkt de fractie volgend jaar nog wat. Zal dat CDA spijt hebben? Ik denk zo vaak aan dat legendarische bejaardencongres waar Eurlings zo emotioneel tegen Maxime jammerde hoeveel hij van hem hield. En dat hij zo'n oprechte christen-democraat was. Dat derderangs amateurtoneel zal bij menig CDA'er nog regelmatig door het hoofd echoen." (28 april 2012)

→ De dood & het leuke leven

De Dood is een klein, maar constant, onderwerp in de columns van Youp. Zoals we zagen schrijft hij erover na rampen maar ook wanneer er een bekende Nederlander overlijdt gebruikt hij zijn columns of om een ode uit te brengen of juist om commentaar te leveren op de aanwezigen bij de begrafenis. Op 18 februari 1995 schrijft hij over de dood van Ischa Meijer:

"Het is weer een beetje grijzer in de binnenstad. En stiller. Ischa is dood. En dat vindt bijna iedereen heel erg. Waarom? Omdat het een bijzonder mens was."

Een half jaar later, op 23 september 1995 trekt hij van leer tegen mensen die komen kijken op begrafenissen.

*"Mij viel nog wel iets anders op. Het aantal 'gewone' mensen dat een kijkje kwam nemen.(...) Als je in je eentje die hobby hebt en je familie weet het niet, dan begrijp ik het. Dan ga je gewoon stiekum tussen de middag naar begrafenistoeten loeren, maar ik zag ook een aantal echtparen. Dus die hebben het ooit aan elkaar moeten bekennen."
(...)
"Zullen we morgen afspreken?"*

"Nee dan kunnen we niet. Er wordt namelijk een theaterdirecteur begraven en daar komen een hoop bekenden, dus Wim en ik gaan daar even kijken. We moeten er om ongeveer half drie zijn als we een beetje goede plek willen hebben. Bij Rien Poortvliet heb ik namelijk bijna niks gezien."

En het bleef nog lang onrustig in mijn hoofd.

Meer dan over de dood, schrijft Youp over het leven. In totaal vinden we het woord 'dood' in 213 columns terug, terwijl we het woord 'leven' terugvinden in maar liefst 374 columns. Vooral in de periode 2004-2005 schrijft Youp over het leven. Sterker nog, in maar liefst 42 columns achter elkaar concludeert hij dat het leven toch leuk is of was. Op 28 augustus 2004 concludeert hij:

"Begreep ook dat je tot vorige week het hele Journaal kon huren voor je bedrijf. Op een personeelsfeestje met het voltallige personeel Journaaltje spelen. Misschien iets voor Ahold. Dat ze het nieuws voorlezen dat je van de rechter geen foto's van winkeldieven in de zaak mag hangen. En wie dat dan moet voorlezen? De oude Ahold-directie natuurlijk. Dan heb je pas echt een lekker feestje! En na het Journaal een spermashow, gepresenteerd door Snuf & Snuifje. Het leven is gewoon wel leuk!"

Vaak komen de dood en het leven overigens wel samen in deze serie columns. Zo schrijft Youp op 2 oktober 2004 naar aanleiding van de dood van Willem Oltmans:

"Doe bij mijn dood ook maar een stille minuut. Hoewel? Ik merk meestal dat ik in die minuut aan hele andere dingen denk. Ik acteer droefheid en laat onderhand de komende week door mijn kop gaan. Wat moet ik allemaal? Er zit altijd wel een etentje, een feestje of een vrolijke bijeenkomst met een stuk of wat vrienden tussen. Ik huil, maar denk juist met uitzicht op de kist: het leven is wel leuk!"

De laatste column die op deze manier eindigt vinden we op 16 juli 2005. Youp schrijft naar aanleiding van de bomaanslagen in de metro in Londen:

"Waar kom je als je doodgaat in de hemel? Ontmoet je de andere doden uit de trein? Wat zeggen die? Zijn ze boos? Verdrietig? Willen ze wraak? Ik denk dat ze vol machteloos ongeloof zullen staren naar de jonge fanatiekelingen en heel zachtjes stamelen, stamelen en nog eens stamelen: „Jongens, waarom? Mijn leven was wel leuk!"

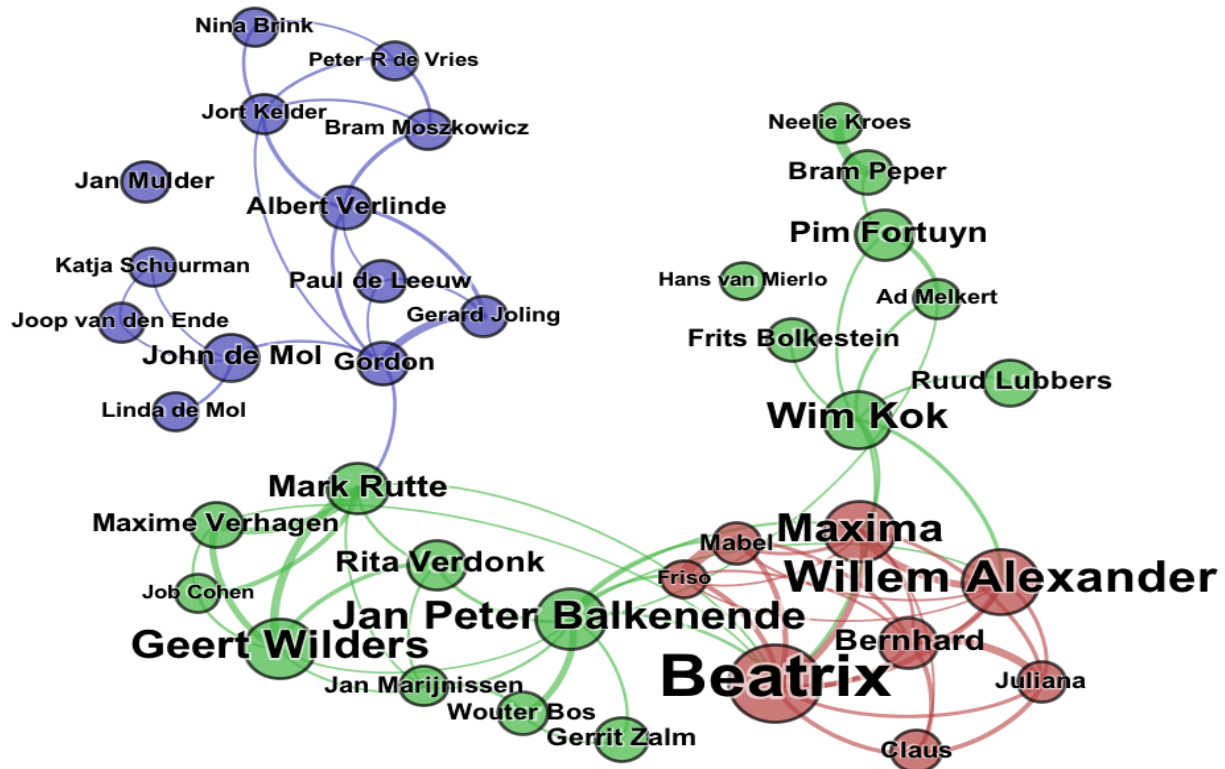
→ Personen in de columns

De personen uit de verschillende lijstjes zoals hierboven beschreven, komen ook regelmatig samen voor in de columns. In onderstaande figuur geven we dit weer. Net als bij de onderwerpen in de columns geldt ook hier dat hoe groter de naam, hoe vaker de persoon in kwestie genoemd is. Hoe dikker de lijn tussen personen, hoe vaker zij samen voorkomen². De kleuren geven aan tot welke groep een persoon behoort: politici in het groen, BN-ers in het blauw en leden van het koningshuis in het rood.

---

² Om het netwerk overzichtelijk te houden hebben we een drempelwaarde van 12 genomen voordat een persoon voorkomt in het figuur. In andere woorden, alle personen in het netwerk zijn minstens 12 maal genoemd in de columns van Youp van het Hek.

Figuur 5. Aandacht voor verschillende personen in de columns

In de figuur zijn duidelijke groepen personen te onderscheiden. De leden van het koningshuis komen het vaakst voor en ook veelal samen. Daarnaast zien we twee groepen politici, de politici van de jaren 90 en de politici die het laatste decennium in Den Haag de scepter zwaaiden. Kok, Lubbers en Bolkestein komen veelvuldig voor en worden ook samen genoemd. Pim Fortuyn hoort ook in dit rijtje thuis. Aan de andere kant zien we de groep politici van 'na' Fortuyn: onder andere Balkenende, Wilders, Verdonk en Rutte. Zij komen veelvuldig samen voor in de columns. Een relatie tussen politiek en het koningshuis zien we vooral tussen Kok en Maxima aan de ene kant en tussen Balkenende en Mabel en Friso aan de andere kant. Het huwelijk tussen Willem-Alexander en Maxima waarbij de vader van Maxima niet aanwezig is zorgt voor de eerste relatie. Zo schrijft Youp in zijn 'Kersttoespraak' van 23 december 2000:

“Volgens de NRCV heeft driekwart van het Nederlandse volk geen enkel bezwaar tegen de aanwezigheid van Maxima's papa. Ik geloof het graag en het zal Kok en Trix steunen, maar onderschat het kwart van de bevolking dat fel tegen is niet. Daar kan ze veel last mee krijgen.

Natuurlijk moet Willem-Alexander gewoon met die meid kunnen trouwen, maar het kan niet dat wij een vriendje van Videla, die medeverantwoordelijk is voor duizenden doden en vermisten, toe gaan juichen.”

De tweede relatie, tussen Balkenende en Mabel en Friso wordt gevormd door de vermeende relatie van Mabel met Bruinsma in de jaren negentig. Deze affaire zorgde ervoor dat er geen toestemmingswet kwam voor het hun huwelijk waardoor Friso niet langer lid was van het Koninklijk Huis en daarmee zijn recht op de troon verloor. Op 25 oktober 2003 schrijft Youp over de affaire:

“Toen die Mabel de eerste keer in beeld kwam riepen al mijn kennissen binnen een minuut: „Die heeft het een tijdje met Bruinsma gedaan!” Dat betekent hetzelfde als: Dat is dat wijf van die Lange, zoals Chileense Charley het plastisch uitdrukte. Trix en Friso konden dat uiteraard niet weten. Die zijn totaal wereldvreemd en hebben nog nooit ongestoord een

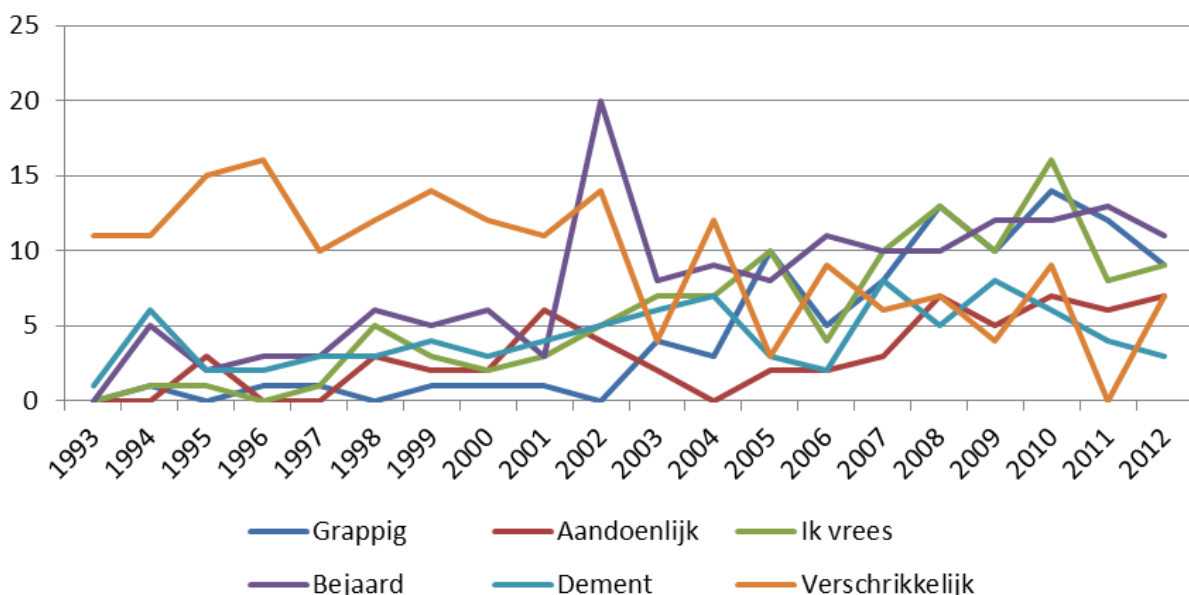
bruine kroeg van binnen gezien. Maar wij gewone mensen wisten het onmiddellijk. En de AIVD wist het natuurlijk ook. Net als Remkes en Balkenende. Maar de heren waren te schijterig om een werkelijk onderzoek in te stellen. Doodsbang voor het heilige hof.”

De groep rond John de Mol en RTL Boulevard zien we ook regelmatig samen terug in de columns. Zo schrijft Youp op 30 april 2005 onder de kop ‘Eindelijk thuis’:

“Aan John de Mol, die lang bleef hangen, heb ik verteld dat hij al mijn kritiek aan zijn adres niet al te serieus moet nemen. Ik ben eigenlijk een grote bewonderaar van de kijkcijfermiljardair en ik heb hem ook verteld dat ik zo blij en trots ben dat ik nu bij zijn club hoor. Verder kwamen Froger, Joling en Gordon een biertje drinken. Zij hebben meteen wat opnamen voor hun reality soap gemaakt. Ik vind die jongens al zo lang zo goed en was er zo trots op dat ze bij mij thuis wilden filmen. Ze zijn namelijk best kritisch. Het is iets wat ik in het najaar ook ga doen. In 17 delen kunt u het wel en wee van de Van 't Hekjes zien. Verder heb ik gisteravond eindelijk kennis gemaakt met Carlo & Irene (leuke mensen, erg spontaan, zit zondag al in hun programma), Conny en Hans, Robert ten Brink (regelt een reclame voor mij en mijn kinderen - twee ton bruto!), Albert Verlinde (gaat ook weg bij dit linkse parochieblaadje), Beau (ving een miljoen netto voor die ondergoedcommercial en kijkt wat hij voor mij kan doen!) en een nog wat timide Spijkerman.”

→ Woordgebruik

Over tijd kan iemands woordgebruik veranderen. Zo ook dat van Youp. Om dergelijke veranderingen in de mate waarin woorden gebruikt worden te detecteren kan een computer ingeschakeld worden. Dit stelt ons in staat om veranderingen te vinden die een menselijke lezer slechts met veel moeite zou kunnen vinden door alle teksten over tijd te lezen in de hoop zulke veranderingen waar te nemen. Hoewel het aantal woorden niet of nauwelijks afneemt in de columns zien we wel een verschuiving in het gebruik van sommige woorden. In onderstaande grafiek staan de vaakst voorkomende ‘typische’ woorden in de columns over tijd.

Figuur 6. Woorden die in toenemende of afnemende mate worden gebruikt

Het gebruik van het woord 'verschrikkelijk' is over de gehele periode afgenomen, maar hiervoor in de plaats komen de woorden 'ik vrees':

"Tijdens Nederland-Schotland gebeurde er echt iets verschrikkelijks. De Schotten vielen aan, ik schoof naar het puntje van mijn stoel, beet angstig op mijn onderlip en toen gebeurde het: in de hoek van het Nederlandse vak begon een aantal mensen met de 'wave'. Echt waar." (14 juni 1996)

"Veel mensen vinden Bert saai. Ik niet. ... Bert heeft zich niks aangetrokken van dit soort wiggendrijvers. Hij heeft maar een doel: de wereldbeker. En ik vrees dat hij een grote kans heeft om dat ding mee naar Amsterdam te nemen. Grotere kans dan in de vorige finales? Nee. Het is en blijft voetbal." (10 juli 2010)

Daarnaast wordt het woord 'bejaard' steeds belangrijker in de teksten van Youp van 't Hek en blijft het woord 'dement' een constante factor.

"Wordt het Groene Hart ook een grote parkeerplaats? Niet helemaal. Er zijn wat golfbanen tussen gepland. Dat is hoognodig, want ons land heeft een nijpend golfbanentekort. Zeker nu de bejaardenberg alsmaar hoger wordt. De golf- en rimpelindustrieën gaan gouden tijden tegemoet." (22 juni 2002)

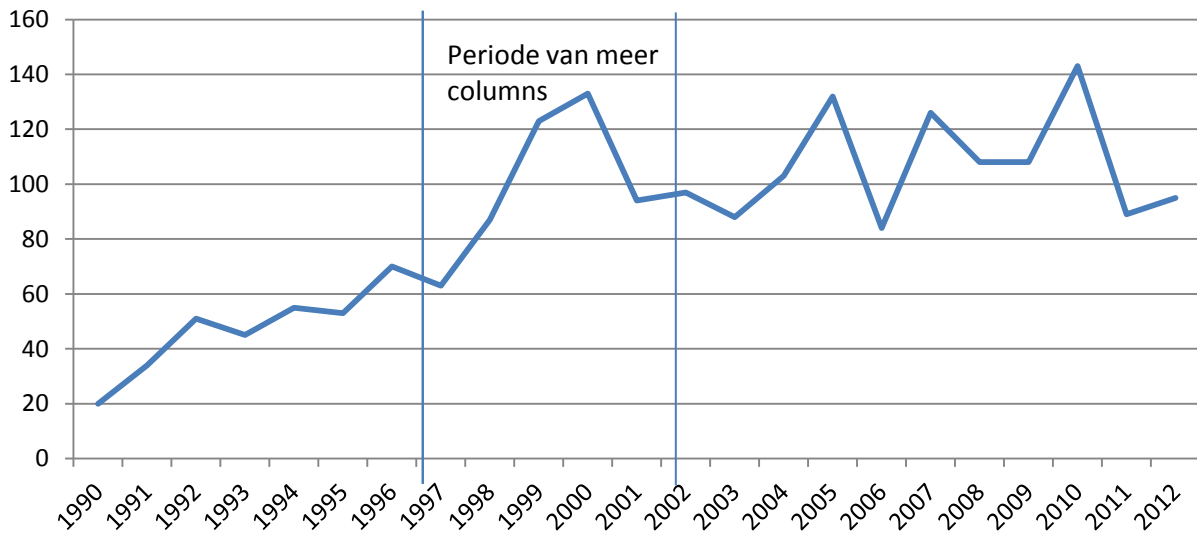
"Ik moest het ook drie keer vragen voor ik het begreep. In een fuchsiavereniging zitten mensen die voor hun hobby fuchsia's kweken en af en toe een expositie houden. ... U denkt: zeven demente tantes en een licht geriatrische neef die toe is aan een uitje, maar niets is minder waar. In een week tijd trok de tentoonstelling meer dan vijfendertigduizend bezoekers." (12 februari 1994)

Hij bestempelt ook steeds meer gebeurtenissen als 'grappig' of 'aandoenlijk', hoewel hij deze woorden vaak een sarcastische connotatie geeft:

"Een mals regenbuitje en alle locomotieven beginnen te hoesten en te roesten. Twee vlokken sneeuw en alle seinen springen op schaamrood. Een zachte rukwind en alle spoorbomen gaan zes dagen achter elkaar spontaan dicht. Ik zou me zo kunnen voorstellen dat de man na deze winter 140.000 euro van zijn salaris zou inleveren. Gewoon wegens onvermogen. Maar dat dit soort verkapte ambtenaren een bonus van 140.000 vangt is toch te grappig voor woorden." (23 januari 2010)

"Maar terug naar RTL. Zal Trix daar nou wel of niet naar kijken? Ze wil toch voeling houden met haar klotjesvolk. Simpele zielen die een hele winter figuurzagen voor een decor voor een uurtje koninklijk bezoek op Koninginnedag. Aandoenlijke lieverds." (01 mei 2010)

Over tijd verandert de woordkeus van Youp van 't Hek. Hiermee lijkt ook de toon van zijn columns in ontwikkeling. Figuur 7 geeft de ontwikkeling toe van woorden als geestig, grappig, schattig en vertederend (en synoniemen) per jaar weer.

Figuur 7. Aantal keer dat woorden als 'grappig', 'aandoenlijk', 'vermakelijk' en 'geestig' worden gebruikt per jaar

De toon van de columns van Youp wordt steeds meer die van een man die aan de zijkant met cynisch onderton staat te lachen om wat er in de samenleving allemaal gebeurt. Die toon komt duidelijk naar voren in de column van 20 oktober 2012:

Soms vind ik heel veel dingen grappig. Bijvoorbeeld als ik lees dat je psychisch gezond moet zijn om een wapenvergunning te krijgen. Dat vind ik geestig. Of dat er bij De Telegraaf een meneer ontslagen is omdat hij verhalen had verzonnen! Dat is toch humor? (1 oktober 2011)

Zo gaat de rest van de column door. Dezelfde toon koos Youp om het dopinggebruik in het wielrennen te bespreken:

Soms moet ik lachen. Zacht en hard door elkaar. Om alles. Vooral om de Rabobank die zich terugtrekt uit het spuitfietsen. (...)Iedere schele boekhouder weet toch al jaren hoe corrupt dat wielrennen is en je bent toch gek als je nu pas stopt met het sponsoren van deze apothekers?

De toon van die meneer op die persconferentie was aandoenlijk. Waarom ging het fietsjournaal niet bulderend lachen tijdens zijn woorden? Een gierend hahahahahahaha was toch het enige antwoord! Of lachen de journalisten dan ook zichzelf uit? Ik vrees van wel. (20 oktober 2012)

Het lijkt erop dat de stijl van Youp van 't Hek in 25 jaar cynischer is geworden. Het is echter ook mogelijk dat zijn bestaande cynisme zich meer is gaan uiten door misstanden als 'grappig' te bestempelen. Hoe dan ook, de inmiddels 58-jarige cabaretier gaat het cynische lachen op de achterpagina van het *NRC Handelsblad* goed af.

→ Conclusie

VOOR YOUP

Supporter

Zojuist de columns van Youp van 't Hek geanalyseerd. Die 'zure zeikerd' heeft vanaf mei 1993 ruim 1200 keer de Achterpagina volgeklad met zijn spinsels. Schrijft trouwens nauwelijks meer over zijn familie, sport of het leven en de dood. Het gaat nu vooral over BN-ers en de politiek. Vanuit zijn iets te groot grachtenpand geeft hij zijn mening over het 'Gooische gajes', 'hockeybondbonzen' en andere 'rijke stinkerds' die welleens op de businesszitjes van de skybox plaatsnemen. Vooral die bij Ajax moet hij hebben, zeker als het zakenrelaties met hun 'diarreebruine dames' zijn. Terwijl zij zich tegoed doen aan zalm, kreeft en kaviaar en klagen over de schandalig lage 'schijtsalarisjes' voor hun commissariaten constateert Youp dat hij 'Ajax-moe' is. Niet voetbalmoe, maar moe van de 'geldslurpadvocaten van de Amsterdamse Zuidas', en alle andere verwende Ajax kinderen die hun gelijk willen halen in een van de vele kritiekloze programma's op de Nederlandse buis. Zelfs is hij Cruijff moe. Cruijff bij Ajax. Die man is gewoon 'aandoenlijk'. Hoe hij als een 'demente bejaarde' Ajax weer op het niveau van Real Madrid wil krijgen. Ajax is passé voor Youp. Liever heeft hij het over Syrië. "Over wat? Syrië! Is daar wat aan de hand dan?" Toch doet hij het niet, want ook Youp weet dat Syrië geen lezers trekt. Dus toch maar terug naar het kleinzerige Nederland.

Zelf is Youp trouwens wel een fanatiek sporter. Hoorde dat ie zelf gebruikmaakt van een personal trainer. Stond in de

Privé. 'Geestig'. Vraag me intussen wel af hoeveel Flappies er deze kerst bij Youp naar binnen zijn gegaan. Die personal trainer zou ook een nieuwtje van 'achterklapcolleegatje' Albert Verlinde kunnen zijn trouwens. Vanaf 2001 probeert Van 't Hek die 'roddelprins' van de buis te krijgen. Sport 7 en Talpa zijn inmiddels van het scherm, SBS6 moet het volk niets meer van hebben, maar de 'roddelkontentafel' van RTL-Boulevard bespreekt nog steeds ziektes, scheidingen en zelfmoord als 'puur amusement'. Erger nog, het 'gepeupel' vindt dezelfde 'zielige' zooi van Talpa nu bij de publieke omroep. Die zit vol met John de Mollen. Bij de VARA vechten Jan Mulder, Peter R. de Vries en 'beroepsbretels' Jort Kelder om de ondergang van 'advocaatje-leef-je-nog' Bram Moszkowicz te mogen bespreken. Kortom, de omroepwereld is incestueuzer dan een gemiddeld studentencorps. Na 25 jaar zeiken over het kleine leed van zijn vriendjes Gordon, Gerard, Paul en Katja zal Youp vast blij te zijn te constateren dat hij er zelf vuistdiep in zit. Maak je niet druk Youp, zo is het al jaren.

Youp heeft trouwens zijn terrein uitgebreid. Onder het mom van de beste stuurder staan aan wal weet hij ons haarfijn uit te leggen wat er allemaal fout of niet goed gaat in het Haagse. Zijn pijlen zijn hierbij vooral gericht op premiers. Vooral die sneue, 'bibbergereformeerde Balkje'. Toch is zijn grootste pijn voor Geert. Ik vrees dat onze Youp zelf de politiek in wil. Grappig. Zo erg zal hij niet misstaan in Den Haag, denkend aan 'de

schater van Zalm, die chagrijnige kop van Rita' en 'verzuurde ouderling Donner'. Kwam hem laatst al telefonierend tegen op de gracht. Met wie? Henk Bleker! Uitgerangeerd bij het CDA ook op zoek naar een nieuwe uitdaging. En laten we wel wezen: GroenLinks kan wel een aansprekend leider gebruiken. Concurrentie dus. Henk zei wel dat Youp bij de sollicitatie al één streepje voor heeft: zijn huis de Prinsengracht in Amsterdam. Iets wat het bestuur van GroenLinks vast waarderen kan. Kan Henk niet tegenop. Kom maar eens aan met een boerderij met paarden in Groningen. Kortom, met zijn wortels midden in de Amsterdamse grachtengordel is lijsttrekker Van 't Hek slechts een kwestie van tijd.

Eenmaal in het Haagse, verzekert Youp mij, hoeft hij zich ook geen zorgen te maken om zijn relatie met de vorstin. Die is uitstekend, Trix en Youp zijn namelijk penvrienden. Nou ja, penvrienden, Youp stuurde 32 brieven aan de Majesteit. De respons was nihil. Toch verzekert hij mij dat het goed komt. Hij kent z'n weg in de wereld van de nieuwe media. Hij whatsappt wel even met Trix, of zat ze nu nog steeds bij T-mobile? Mij maakt het niet uit, al is het een email van Maxima of desnoods een Tweet van Alex. Zolang iemand hem er maar subtiel op wijst dat hij het best tot zijn recht komt als cynisch glimlachende supporter van Nederland. Het leven in dit kleinzielige land moet wel leuk blijven!

NEDERLANDSE NIEUWSMONITOR

